

Anmälningssversion januari 2025

(utkast till) förordning om ändring av djurhållarförordningen på grund av förbudet mot användning av elektriska boskapsdrivare inom djuruppfödning (förordning om förbud mot användning av elektriska boskapsdrivare inom djuruppfödning).

med beaktande av artikel 2.1.3 och 2.1.5 i djurskyddslagen,

Härigenom föreskrivs följande.

Artikel I

Förordningen om djurhållare [Besluit houders van dieren] ska ändras på följande sätt:

A

I artikel 1.1 ska följande läggas till i alfabetisk ordning:

elektrisk boskapsdrivare: utrustning som kan leverera elektriska impulser till ett djur som hålls kommersiellt för produktion av animaliska produkter.

B

I artikel 1.3 ska punkten i slutet av led h ersättas med ett semikolon, och ett led ska läggas till enligt följande:

- i. användning av en elektrisk boskapsdrivare för att driva djur, med undantag för:
 1. deras användning i slakterier enligt förordning (EG) nr 1099/2009,
 2. deras användning vid lastning av transporter från Nederländerna till ett annat land eller vid lossning av transporter från ett annat land i enlighet med förordning (EG) nr 1/2005,
 3. deras användning av en veterinär vid yrkesutövning av veterinära förfaranden, i den mån detta är nödvändigt för det ändamålet,
 4. mjölkningsrobotar som automatiskt avger en elektrisk stöt för att djuret ska lämna anordningen, om det inte gör det på egen hand, förutsatt att den elektriska stöten alltid är förutsägbar och undvikbar för djuret, eller
 5. GPS-krage som används för att driva djur och som automatiskt ger en elektrisk stöt till djuret, förutsatt att den elektriska stöten alltid är förutsägbar och undvikbar för djuret.

C

Efter artikel 6.10 ska en artikel läggas till i avsnitt 6 enligt följande:

Artikel 6.11 Ömsesidigt erkännande

Med en mjölkningsrobot enligt artikel 1.3 i.4, och en GPS-krage enligt artikel 1.3 i.5, mjölkningsrobotar och GPS-kragar som lagligen tillverkas eller saluförs i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen, som är part i ett fördrag om tullunion eller lagligen tillverkas i en stat som är part i ett frihandelsavtal som är bindande för Nederländerna, och som uppfyller krav som ger en skyddsnivå som minst motsvarar den som eftersträvas genom nationella krav, ska behandlas som mjölkningsrobotar och GPS-kragar.

Artikel II

Denna förordning träder i kraft den 1 juli/1 januari 20..PM.

Artikel III

Denna förordning ska benämnas: Förordning om förbud mot användning av elektriska boskapsdrivare inom djuruppfödning.

Härmed förordnar jag att denna förordning med tillhörande förklarande anmärkningar ska offentliggöras i Nederländernas officiella tidning (*Staatsblad*).

Ministern för jordbruk, fiske, livsmedelssäkerhet och natur,

Förklarande anmärkningar

1. Inledning

Användning av anordningar som kan ge elektriska stötar till djur (nedan kallade *elektriska boskapsdrivare*) är tillåten enligt europeiska bestämmelser i slakterier och under transport av djur (inklusive lastning och lossning). Det finns mycket specifika villkor för användningen av dessa anordningar, som bör undvikas så mycket som möjligt enligt europeiska bestämmelser. I praktiken verkar det dock som att elektriska boskapsdrivare, trots dessa strikta villkor, regelbundet inte används korrekt. Genom detta dekret förbjuds användning av elektriska boskapsdrivare inom djuruppfödning, i den mån detta är möjligt inom EU:s rättsliga ramar. Detta innebär att förbudet gäller lastning och lossning av djur för transport som börjar och slutar på nederländskt territorium, samt för körning av djur på primärgårdar. För slakterier som omfattas av en annan EU-förordning än transportverksamhet eller primära anläggningar gäller inte detta förbud.

2. Problem med elektrisk utrustning inom djuruppfödning

Användningen av elektriska boskapsdrivare är föremål för strikta villkor i de europeiska förordningarna. För det första bör användningen undvikas så mycket som möjligt. De får också endast användas på vuxna nötkreatur och vuxna svin som vägrar att röra sig, och endast på villkor att djuren har utrymme framför sig att röra sig. Stötarna får inte överstiga en sekund, ska vara tillräckligt åtskilda och ska endast anbringas på bakbenens muskler. Även om djuren inte reagerar bör stötarna inte upprepas.

Användningen av elektriska boskapsdrivare orsakar alltid en smärta och stressreaktion hos djuret, även om det tillämpas i enlighet med de specifika kraven i förordningarna. Personal som arbetar på djurtransportörer och slakteripersonal ser ofta användningen av el som ett användbart verktyg som leder till snabba resultat. Detta samtidigt som praxis visar att användningen av alternativa, mindre avskräckande metoder leder till lika bra eller till och med bättre resultat, vilket Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA) också beskriver och ger råd om i sin studie "Welfare of pigs at slaughter"¹ från 2020.

Problemet är att även om EU:s bestämmelser tydligt anger att användningen av dessa anordningar måste undvikas och endast får användas på ett mycket specifikt sätt, förbjuder de inte uttryckligen denna användning. Synpunkter från NVWA, smygtagna bilder och erfarenheter från branschparternas praxis tyder på att en sådan anordning, om den hanteras, används oaktsamt och inte i enlighet med de villkor som fastställs i de europeiska förordningarna.

Till exempel sker lastning och lossning av djur på primära anläggningar, uppsamlingscentraler och slakterier ofta under viss tidspress. Önskan om effektivitet och snabbhet leder till jakt på djur och överdriven användning av de enheter med vilka elektriska stötar kan ges till djur. Detta leder till onödig stress och smärta hos djuren. Speciellt om elstötar appliceras på kroppsdelar som är särskilt sårbara, såsom huvudet eller nosen. Även utan denna tidspress kan dessa anordningar användas på oönskad sätt i andra processer och vid andra tillfällen, av vana eller försumlighet.

De exempel på vårdslös användning som nått media har lett till mycket motstånd i samhället och i politiken. Djurskydd är ett ämne som har blivit allt viktigare för nederländska medborgare genom åren.² Pressen från underhuset att införa ett förbud mot användning av elektriska boskapsdrivare är en återspeglning av denna växande önskan att förbättra djurskyddet i Nederländerna.

3. Förordningens syfte och huvuddrag

Omfattning:

¹Welfare of pigs at slaughter', 2020 European Food Safety Authority. EFSA Journal, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6148>

² [Staat van het Dier 2024: beschouwingen en opinies over de verschuivende relatie tussen mens en dier in Nederland | Publicatie | Raad voor Dierenangelegenheden \(rda.nl\)](#); [Burgerperspectieven 2023 Extra verkiezingsbericht | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#); [Burgerperspectieven 2020 | 2 | Monitor | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#)

Förbudet mot användning av elektriska boskapsdrivare gäller användning vid drivning av djur som hålls i kommersiellt syfte för produktion av animaliska produkter. Enligt djurlagen gäller det i princip alla djurarter som anges som produktionsdjur i bilaga II till djurhållarförordningen (baserat på artikel 2.1 i djurhållarförordningen jämförd med artikel 2.3.2 i djurlagen). Vid djurhållning används elektriska boskapsdrivare främst för grisar och nötkreatur, och endast när de måste lastas på en vagn eller flyttas inom ett stall mot en transportvagn. Med drivning av djur avses all användning av den elektriska boskapsdrivaren som är avsedd att tvinga djuret i fråga att röra sig i en riktning, t.ex. vid lastning eller lossning av djuren i samband med transport eller för att få det att resa sig.

Bemyndigande i lag

Denna förordning grundar sig på artikel 2.1.3 och 2.1.5 i djurlagen. Enligt punkt 1 i denna artikel är det förbjudet att orsaka smärta eller skada på ett djur utan ett rimligt syfte eller genom att överskrida vad som är tillåtet för att uppnå ett sådant syfte, eller att skada djurets hälsa eller välbefinnande. Punkt 2 innehåller ett antal förbjudna beteenden som under alla omständigheter räknas till de förbjudna beteenden som avses i punkt 1. Punkt 3, jämförd med punkt 5, ger möjlighet att beteckna användning av föremål som kan orsaka smärta eller skada på djur eller som kan skada hälsa eller välbefinnande som förbjudet beteende enligt ett allmänt förvaltningsbeslut.

Syfte och innehåll

Det förbjudna beteendet innebär användning av elektriska boskapsdrivare. Utrustning som inte kan avge ström och som endast producerar signaler som buller och vibrationer, eller som fungerar som GPS-mottagare, omfattas inte av förbudet.

Användning av elektriska boskapsdrivare ska vara förbjuden om de används för att driva djur. Drivning ska tolkas i vid bemärkelse. Detta gäller inte bara det djur som redan är i rörelse, oavsett om det ska röra sig i en (annan) riktning snabbare, utan också att tvinga djur som är i vila att röra sig (till exempel att resa sig). Applikationer med elektriska stimuli för att hålla djur inom (eller utanför) ett visst område, såsom inhägnad, driver inte djur och omfattas därför inte av detta förbud.

Förbud begränsat till djur som hålls för produktion

Förbudet är begränsat till djur som hålls för produktion av animaliska produkter. Det rör sig om djur som har angetts i enlighet med artikel 2.3.1 i djurlagen, i bilaga II till djurhållarförordningen. Förbudet avser hållande av dessa djur i affärssammanhang, det vill säga den situation där sådant hållande sker inom ramen för ett företag. Användningen av elektriska stötanordningar på sällskapshundar har nyligen³ förbjudits.

Undantag

Ett antal undantag görs från det förbud som ska införas.

Användning i slakterier

Elektriska boskapsdrivare får användas i slakterier, dock endast i den utsträckning som kraven i förordning (EG) nr 1099/2009 för användning av elektriska boskapsdrivare är uppfyllda. Den nationella lagstiftaren kan inte förbjuda det som förordningen tillåter. Se vidare avsnitt 3.3.2. Det finns dock initiativ från slakteribranschen där användningen av elektriska boskapsdrivare har fasats ut med framgång. Dessutom har de 90 största och medelstora slakterierna, utöver NVWA:s tillsyn, även frivillig kameraövervakning. Kombinationen av detta övervakningstryck och de innovationer som redan har lett till utfasningen av elektriska boskapsdrivare i slakterier innebär att det brådskar mindre med förbudet i slakterier.

Användning för lastning och lossning vid internationell transport

Elektriska fordon för djurtransport får användas vid lastning och lossning av internationella transporter, men endast i den utsträckning som kraven i förordning (EG) nr 1/2005 för användning av elektriska fordon för djurtransport är uppfyllda. Den nationella lagstiftaren kan inte förbjuda det som förordningen tillåter. Se vidare avsnitt 3.3.1.

³ Nederländernas officiella tidning 2021, 361, s. 6.

Yrkesmässigt utförande av veterinärmedicinska förfaranden

Användningen av en elektrisk boskapsdrivare kan vara nödvändig i samband med veterinärverksamhet. På grundval av artikel 2.9.1 i djurlagen får en veterinäråtgärd endast utföras av personer som har tillstånd till det. Det rör sig om veterinärer och andra personer som är inskrivna i veterinärmedicinska registret (se även artikel 4.1.1 och artikel 4.3.1 i djurlagen). Inom ramen för ett veterinärförfarande kan det vara nödvändigt att driva djuret i fråga med hjälp av en elektrisk boskapsdrivare. I en sådan situation är förbudet inte tillämpligt, förutsatt att den veterinära verksamheten utförs yrkesmässigt och att det är nödvändigt att använda en elektrisk boskapsdrivare. I praktiken är detta endast fallet för vissa verksamheter som endast får utföras av en veterinär (såsom att ställa en diagnos). Övriga personer som är inskrivna i registret (t.ex. veterinärassistenter eller veterinärbarnmorskor) utför inte veterinärverksamhet som kräver användning av elektriska djurdrivare. Undantaget är därför inte tillämpligt på dem. Om en alternativ och mindre ingripande metod rimligen är tillgänglig för situationen i fråga bör denna användas. Detta är ett uttryck för vikten av att vara ovillig att använda sådan utrustning även vid veterinärmedicinska förfaranden. I veterinärmedicinsk praxis kan det dock vara nödvändigt att använda elektriska boskapsdrivare i syfte att driva djuret, främst nötkreatur eller grisar, eftersom det måste förflyttas för sitt eget bästa men inte gör det efter det att djuret har förmått att förflytta sig på annat sätt. I veterinärpraxis kan elektriska boskapsdrivare också användas i andra situationer än för att driva djuret. Även om detta specifika förbud inte är tillämpligt på dessa situationer måste artikel 2.1.1 i djurlagen följas utan att det påverkar.

Användning med mjölkningsrobotar och virtuell vallning

Det finns kända applikationer som levererar en lätt strömstimulus, vilket är mycket förutsägbart för djuret, för att driva djuret. Djuret ges möjlighet att lära sig att undvika denna stimulus och kan lära sig att en elektrisk stimulus släpps efter en viss tid. Denna åtskillnad är relevant eftersom den inte har någon negativ inverkan på djurens välbefinnande.

Applikationen för detta är mjölkningsroboten och virtuell vallning. Mjölkröboten är en maskin som en ko kan gå in i för att mjölkas. Om djuret står kvar för länge efter mjölkning och inte svarar på den öppnade dörren, kommer en automatisk lätt strömstimulus att följa efter en viss period för att flytta djuret och därmed ge utrymme för ett annat djur att komma in i anordningen. Eftersom detta är en elektrisk stimulus som ges förutsägbart (efter en bestämd tid) efter en visuell signal (öppen dörr), görs ett undantag för denna applikation.

Motiveringen för ovanstående undantag gäller även tillämpningen av elektriska stimuli i GPS-kragar för att hålla djur inuti (eller utanför) ett virtuellt bestämt stängsel (virtuellt stängsel). I detta första exempel drivs inte djur, så detta omfattas inte av förbudet. Men denna virtuella teknik med GPS-kragar kan också användas för att driva djur i en riktning som är virtuellt bestämd (virtuell vallning). Under denna virtuella framdrivning avger kragarna en signal med positiva associationer när djuret rör sig i rätt riktning, men en hörbar signal när djuret rör sig i fel riktning. Om djuret inte justerar sin riktning efter att ha hört ljudet, kommer ljudet att intensifieras, och efter en tid kommer kragen att ge en liten elektrisk stöt.

Om det i framtiden finns tillämpningar som också använder överspänningssignaler på djur inom djurhållning på liknande grunder, kan det övervägas om ett undantag också är önskvärt. Ett undantag kan då eventuellt läggas till i artikel 1.3 i i djurhållarförordningen. Dessutom kan en ansökan om undantag eller dispens på grundval av artikel 10.1 i djurlagen också lämnas in. Vid bedömningen av en sådan ansökan måste det övervägas om intresset av djurets välbefinnande inte utesluter undantaget eller avvikelser.

Ömsesidigt erkännande (artikel 6.11)

I artikel 1.3 i fastställs tekniska krav för mjölkningsrobotar och GPS-kragar. Kraven syftar inte till att genomföra bindande unionsrättsakter. Det följer av instruktion 5.28 att en klausul om ömsesidigt erkännande därför bör införas. Detta innebär att mjölkningsrobotar och GPS-kragar som tillverkas eller släpps ut på marknaden utanför Nederländerna likställs med mjölkningsrobotar eller GPS-kragar enligt denna förordning och kan därför tillämpas om de

- lagligen har tillverkats eller saluförts i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen som är part i ett tullunionsfördrag eller som lagligen har tillverkats i en stat som är part i ett avtal om frihandelsområde som är bindande för Nederländerna, och
- uppfyller de krav som ger en skyddsnivå som minst motsvarar den nivå som eftersträvas genom de nationella kraven.

3.3 Förhållande till högre lag

3.3.1 Förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden (transportförordningen)

Transportförordningen utesluter inte användning av anordningar som ger elektriska stötar till djur, men anger att detta bör undvikas så långt det är möjligt och ställer villkor för deras användning, nämligen att sådana anordningar *”under alla omständigheter endast får användas för fullvuxna nötkreatur och fullvuxna svin som vägrar att förflytta sig, och endast på villkor att djuren har utrymme framför sig att förflytta sig. Stötarna får inte överstiga en sekund, ska vara tillräckligt åtskilda och ska endast anbringas på bakbenens muskler. Om djuren inte svarar ska stötarna inte ges upprepade gånger.”*. (Bilaga 1, kapitel III, punkt 1.9).

Förordningen utesluter dock inte strängare nationella åtgärder för att förbättra djurens välbefinnande under transporter som helt och hållet äger rum inom medlemsstatens territorium eller under sjötransporter som avgår från den berörda medlemsstatens territorium (artikel 1.3).

Det är också viktigt att notera att det i förordningen fastställs som ett allmänt villkor för transport av djur att det är förbjudet att transportera eller låta transportera djur på ett sådant sätt att det kan orsaka djuren skada eller onödigt lidande (artikel 3). Med transport avses i förordningen: förflyttning av djur med hjälp av ett eller flera transportmedel och därmed sammanhängande åtgärder, såsom lastning, lossning, omlastning och vila, till dess att alla djur har lossats på bestämmelseorten (artikel 2).

Förordningen gör det möjligt, som beskrivits ovan, att införa strängare nationella krav på djurtransporter vid nationella transporter. I en rekommendation uppmanade Europaparlamentet också medlemsstaterna att anta strängare nationella åtgärder för att förbättra djurens välbefinnande under transport⁴.

Verkställighet vid överträdelse av transportförordningen är möjlig på grundval av artikel 6.2 i djurlagen i kombination med artikel 4.8 i djurhållarförordningen och bilagan till verkställighetsförordningen och andra frågor i djurlagen.

3.3.2 Förordning (EG) nr 1099/2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning

Denna förordning utesluter inte användning av anordningar som ger elektriska stötar till djur, men konstaterar att detta *bör undvikas så mycket som möjligt och uppställer villkor för deras användning, nämligen att dessa produkter ”under alla omständigheter endast användas för fullvuxna nötkreatur och fullvuxna svin som vägrar att förflytta sig, och endast på villkor att djuren har utrymme framför sig att förflytta sig. Stötarna får inte överstiga en sekund, ska vara tillräckligt åtskilda och ska endast anbringas på bakbenens muskler. Om djuren inte svarar ska stötarna inte ges upprepade gånger.”*. Detta följer av bilaga III, punkt 1.9.

I förordningen fastställs vidare som ett allmänt villkor att man vid avlivning av djur och därmed sammanhängande verksamhet ska se till att djuren inte utsätts för någon form av smärta, ångest eller lidande som kan undvikas (artikel 3.1).

⁴ Europaparlamentets rekommendation av den 20 januari 2022 till rådet och kommissionen efter utredningen av påstådda överträdelser eller missförhållanden vid tillämpningen av unionsrätten om skydd av djur under transport inom och utanför unionen (2021/2736(RSP)) (2022/C 336/04)

Till skillnad från transportförordningen lämnar denna förordning mycket begränsat utrymme för strängare nationella regler, nämligen endast för tre särskilt nämnda situationer (artikel 26.2⁵), som inte kan användas för denna situation. Detta innebär att användningen av elektriska fordon för djurtransport inte kan förbjudas nationellt om den tillämpas inom de ramar och villkor som fastställs i förordningen. Brott mot förordningen kan verkställas på grundval av artikel 6.2 i djurlagen i kombination med artikel 5.8 i djurhållarförordningen och bilagan till verkställighetsförordningen och andra frågor i djurlagen.

3.3.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007

När det gäller ekologisk produktion är djurtransporter redan föremål för ett förbud mot användning av *"elektriska eller andra smärtsamma medel för tvång vid lastning och lossning av djuren"*. Detta följer av bilaga II, del II, punkt 1.7.11 i förordning (EU) 2018/848.

3.3.4 Riktlinjer för djurskydd

För djurhållning finns flera riktlinjer⁶ som fastställer minimikrav för hållning av produktionsdjur. Dessa riktlinjer reglerar inte användningen av elektriska djurdrivare och har genomförts i djurhållarförordningen.

4. Nationell rätt

Förbudet fastställs i artikel 1.3 i djurhållarförordningen. Enligt artikel 2.1.3 och 2.1.5 i djurlagen betecknar den artikeln beteenden som under alla omständigheter kvalificerar som djurmisshandel (artikel 2.1.1 i djurlagen).

Vid utarbetandet av detta förbud konsulterades den ursprungliga texten i artikel 1.3 i djurhållarförordningen eftersom den redan innehöll ett liknande förbud (Nederländernas officiella tidning 2018, 146), nämligen: ett förbud mot användning av utrustning som kan orsaka smärta hos djur genom elektriska stötar, elektromagnetiska signaler eller strålning. Det fanns vissa undantag från detta förbud. Förbudet trädde dock aldrig i kraft som sådant. År 2021 ersattes det av ett särskilt förbud mot användning av elektriska stötanordningar på hundar (Nederländernas officiella tidning 2021, 361). På grund av det specifika sammanhanget för detta förbud har termen "elektrisk boskapsdrivare" valts.

Genom detta ändringsförslag införs, utöver det befintliga förbudet mot användning av elektriska stötanordningar på hundar, ett förbud mot användning av elektriska boskapsdrivare på djur som hålls för kommersiella ändamål för produktion av animaliska produkter.

Vapen- och ammunitionsbestämmelser

I vapen- och ammunitionsförordningen föreskrivs ett undantag för bland annat *"innehav och bärande av föremål som kan göra personer försvarslösa eller orsaka smärta genom en elektrisk stöt, till personer som bedriver yrkesmässig djuruppfödning, transport av boskap eller deras medicinska behandling"*. Detta undantag är endast tillämpligt på bärandet av ett sådant föremål vid den tidpunkt då nämnda verksamheter faktiskt äger rum. Artikel 21 Förbudet mot användning av elektriska boskapsdrivare i denna förordning utesluter inte den bestämmelsen eftersom den avser *användning* av elektriska boskapsdrivare och i vapen- och ammunitionsförordningarna *"innehav och bärande"*. Förordningen om vapen och ammunition omfattar inte nödvändigtvis samma frågor. Förbudet i denna förordning och undantaget från förordningen om vapen och ammunition kan därför samexistera.

5. Djurets egenvärde

I artikel 1.3 i djurskyddslagen fastställs erkännandet av djurets egenvärde. Det följer av punkt 2 i denna artikel att när bestämmelser fastställs genom eller med stöd av djurlagen,

⁵ Det rör sig om följande: avlivning av djur utanför ett slakteri, slakt av hägnat vilt, slakt med metoder som krävs för religiösa riter.

⁶ Särskilt relevant i detta sammanhang: Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur och rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning.

och när beslut fattas på grundval av dessa bestämmelser, ska full hänsyn tas till konsekvenserna av dessa bestämmelser eller beslut för djurets egenvärde, utan att det påverkar andra legitima intressen. Under alla omständigheter ska det säkerställas att överträdelse av djurens integritet eller välbefinnande förhindras utöver vad som rimligen är nödvändigt och att den vård som djuren rimligen behöver säkerställs. Vid tillämpningen av den punkten ska den omsorg som djuren rimligen behöver under alla omständigheter inbegripa att djuren, i den mån detta rimligen kan krävas, ges bland annat garantier för god hälsa och förebyggande av smärta (artikel 1.3.3). I denna förordning fastställs att det inte längre är godtagbart att ge elektriska stötar till ett djur inom djurhållningsbranschen i syfte att driva djuret, och därför förbjuds detta.

6. Anmälan

Eftersom förordningen innehåller tekniska krav anmäldes beslutet till Europeiska kommissionen enligt direktiv (EU) 2015/1535.

PM resultat av anmälan.

7. Verkställighet

Ansvar för att övervaka efterlevnaden av förbudet mot användning av elektriska boskapsdrivare ligger hos dem som utsetts för detta ändamål enligt artikel 8.1 i lagen. Detta gäller den tillsyn som utövas enligt förvaltningsrätten. För att verkställa föreskrifterna kan en omedelbar tvingande åtgärd och en administrativ påföljd utdömas (artikel 8.5 i djurlagen jämförd med artikel 5:32.1 i den allmänna förvaltningslagen).

Beteende som strider mot förbudet mot användning av elektriska boskapsdrivare är också ett brott (artikel 2.1.1 och 2.1.3 i djurlagen jämförd med artikel 8.11.1 i djurlagen), vilket gör det möjligt att vidta straffrättsliga åtgärder.

8. Regulatoriskt tryck/Agro-bedömning

Genom denna förordning införs ett förbud. Berörda parter behöver inte vidta några åtgärder för att följa detta förbud. Denna förordning har överlämnats till den rådgivande nämnden för översyn av regelbördan (ATR) för yttrande och har officiellt avslutats.

Utkastet till förordning i rådet diskuterades också med branschen under så kallade agrotester. Paneldöten med primärföretag, transportörer och slakterier ägde rum under hösten 2023. Under sessionerna förklarades förslaget, företagare kunde ställa frågor och möjliga alternativ till användningen av elektriska boskapsdrivare diskuterades också. Panelerna är kritiska till förslaget och har uttryckt oro över det eftersom de anser att branschen som helhet inte är redo för detta förbud. Panelsessionerna visar också att olika typer av boskapsdrivare med olika wattnivåer används i praktiken och att effekten på djurens välbefinnande vid lägre wattnivåer aktivt testas.

Efter dessa diskussioner inbjöds en demonstration av överspänningsutrustningen för lågspänning, och detta eventuella undantag undersöktes ytterligare. Ett möjligt undantag för lågspänningsutrustning ingick inte i HUF-testet (se avsnitt 10). Enligt NVWA verkar detta undantag vid första anblicken inte vara effektivt för att öka verkställbarheten, men genomförandet av en ny HUF är nödvändigt för att kunna bedöma den fulla effekten. Med tanke på kammarens politiska önskan om ett totalförbud beslutade man att inte inkludera lågspänningsutrustning som ett undantag i förbudet.

9. Samråd

Ett utkast till denna förordning var föremål för ett internetsamråd mellan den 13 juni 2023 och den 15 augusti 2023. Under denna period hade alla möjlighet att kommentera utkastet. Det fanns 55 offentliga svar och 13 anonyma svar. Ett antal svar mottogs också från branschorganisationer som SAVEETRA (kooperativa djurtransportörer), delmarknaden för transport och logistik, icke-statliga organisationer, uppsamlingscentraloperatörer, djuruppfödare och transportörer. Inte mindre än 27 av de svarande använder samma formulär från V&L NL (Vee & Logistiek Nederland). 24 svar består av enskilda meddelanden från intressenter som var och en på sitt sätt är involverad i djurhållningsbranschen. Fem av dessa svar skrevs av boskapstransportörer, en svarande arbetar i ett slakteri och en i en primär boskapsgård. Av de övriga 17 svaren är det oklart vad de tillhör. De övriga består huvudsakligen av andra branschparter, icke-statliga organisationer och stiftelser som står upp för lantbruksdjurens intressen.

Svaren var olika. Förespråkare av förbudet hävdar att elektriska boskapsdrivare orsakar smärta och stress för djur i alla fall. Motståndarna till förbudet ser den elektriska drivanordningen som en sista utväg för att effektivt förflytta "ovilliga" djur och garantera säkerheten för sina egna arbetstagare. Svaren från internetsamrådet ledde inte till några väsentliga ändringar av förbudet.

10. Test av genomförande och verkställande

NVWA har genomfört ett verkställighets-, genomförbarhets- och bedrägerimotståndstest (HUF-test). NVWA har dragit slutsatsen att utkastet till förordning i rådet är begränsat i sin verkställbarhet eftersom det enda sättet att verkställa ett förbud mot användning av elektriska boskapsdrivare är att ta brottslingar på bar gärning. Förbudet är därför inte mer verkställbart än den nuvarande situationen där NVWA verkställer bestämmelserna i transportförordningen.

NVWA är inte närvarande vid lastning för inrikes transport och är inte alltid närvarande vid den primära anläggningen eller vid lossning. Dessutom stöder NVWA vikten av en policyregel för undantaget för användning av elektriska boskapsdrivare i slakterier, men på grund av avsaknaden av en sådan regel är utkastet till förordning i rådet ännu inte verkställbart på denna punkt.

De ändringar som gjordes efter det preliminära förfarandet (se vidare avsnitt 11) har diskuterats officiellt med NVWA, och förklaringen av dessa ändringar har också utarbetats på grundval av NVWA:s synpunkter i denna fråga.

11. Preliminär granskning

Denna förordning grundar sig på artikel 2.1.3 och 2.1.5 samt artikel 2.2.10 i djurlagen. På dessa två grunder tillämpas förfarandet för förhandsgodkännande i artikel 10.10.1 i djurlagen. Mellan den 5 november och den 5 december 2024 överlämnades utkastet till denna förordning till båda kamrarna i generalstaterna. Det preliminära förfarandet har lett till vissa justeringar. För att besvara frågorna i det skriftliga samrådet⁷ med representanthuset har det angetts att ett förtydligande kommer att ges i motiveringen om icke-förbud mot stängsel och att mjölkningsroboten och "virtuell vallning" kommer att läggas till som undantag i utkastet till beslut (se vidare avsnitt 3 under "Syfte och innehåll" och under "Undantag").

12. Ikraftträdande

För förbudets ikraftträdande ska de fasta ändringsdatumen för förordningar i rådet, dvs. den 1 januari eller den 1 juli, följas.

Ministern för jordbruk, fiske, livsmedelssäkerhet och natur,

⁷ Parlamentsdokument II 2024/25, 28286, nr 1361.